

YONGZHENG IMPERIAL COURT ROBE FRAGMENT

Lit.:

-John E. Vollmer, Silks for thrones and altars – Chinese costumes and textiles- the Myrna Myers collection, 2004. ISBN 1-58008-590-3

-Gary Dickinson & Linda Wrigglesworth, Imperial wardrobe, Berkeley 2000. ISBN 1-58008-188-6

-John E. Vollmer, ruling from the dragon throne, Berkeley 2002. ISBN 1-58008-307-2

- The Collection of the Palace Museum of the Forbidden City, Vol. 51, nr. 16., p. 31. ISBN 962 07 5354 2

April 2008 liep ik in Beijing tegen afgebeeld textiel fragment aan (58x39cm) bij een handelaar in Tibetaanse kunst. Mijn aandacht was getrokken door de hoge kwaliteit van het kleurige brokaatweefsel met goud op de gele zijden ondergrond en vooral de prachtige weergave van de kop van de kruipende draak die de vlammeende parel probeert te vangen. Navraag leerde dat het fragment afkomstig was uit Tibet maar van Chinese makelij. Verder meldde de handelaar dat het fragment onderdeel moest zijn geweest van een keizerlijke stof maar wat exact wist hij niet. Misschien iets van een broer van de keizer, kwam er nog uit met

enige aarzeling. Daar moest ik het mee doen. Ook de leeftijd van het fragment was onduidelijk.

Soms ben je in de stemming voor een stukje avontuur en zo heb ik het dan toch aangeschaft.

Na eindeloos gepuzzel en vergelijken werd in ieder geval duidelijk dat het fragmentje moest stammen uit de Qing periode, ergens rond 1720. Dit zijn de nadagen van de regeringsperiode van Kangxi (1661-1722) en de vooravond van diens zoon en opvolger Yongzheng (1723-1735). Deze Qing Dynastie begint in 1644. Het China van de Ming keizers is op dat moment door opstanden verzwakt en een ruitervolk uit het noorden, de Manchu's, ziet zijn kans schoon en grijpt de macht en daarmee de troon in de Verboden Stad nadat de laatste Ming keizer zich van het leven heeft beroofd.

Het leven binnen de Verboden Stad was strak geregeld naar rangen, standen, regels en protocollen die ook in de kledingvoorschriften duidelijk tot uiting kwamen.

Er was een informele dracht (chang fu) voor gewone dagen en aangelegenheden, maar zogauw een aangelegenheid ook maar het minste officieele karakter kreeg werd uitgeweken naar de semi formele ji fu waarbij de drakenjurk het basiskledingstuk vormde.

Deze taps uitlopende drakenjurken die tot de enkels reikten, waren qua snit grotendeels voor mannen en vrouwen gelijk met als meest opvallende verschil dat de mannelijke variant aan voor en achterzijde een split had. Ze waren versierd met draken en wolken die in de stof geweven of erop geborduurd waren. Voor iedere rang en stand was strikt vastgelegd wat de kleur moest zijn en hoeveel en wat voor soort draken erop afgebeeld mochten worden.

Voor de keizer en de keizerin was dit geel, met 9 vijfklauwige draken (long). Voor de kroonprins was dit abrikoos-geel met eveneens 9 vijfklauwige draken. De overige zonen van de keizer droegen een geel-bruine tint met 9 vierklauwige draken (mang). Dit systeem liep zo af via de adel tot de laagste militaire of ambtelijke rang die nog maar 5 vierklauwige draken mochten voeren op een blauwe ondergrond

De kleur geel en het gegeven van de draak met vijf klauwtjes geven aan in welke hoek mijn fragmentje gezocht moet worden. Het past echter niet in deze semi formele dracht maar in een derde categorie hofkleding; de chao fu of formele dracht. Dit was de ultieme vorm van statiegewaad en werd alleen gedragen bij specifieke gelegenheden die een ceremonieel of ritueel karakter hadden. Zo was er het jaarlijkse offer bij het altaar van de aarde door de keizer zelf uitgevoerd, zijn verjaardag en 39 grote audienties waarbij de keizer, de huang di of opperste heer, heerser over het rijk van het midden door zijn hovelingen werd geeerd, zittend op zijn troon in de belangrijkste troonzaal, de Hal van Opperste Harmonie, in de Verboden Stad.

Qua snit was dit statiegewaad voor mannen afwijkend van al het andere; vanaf het middel vormde het een wijd geplisseerde rok zoals de Manchu als ruitervolk die in vroeger tijden gedragen hadden en die hun afkomst onderstreepte.

Voor wat betreft het onderscheid tussen rangen en standen volgde de chao fu het kleuren en drakensysteem zoals dat ook voor de semi formele dracht gold. (of beter andersom)

Voor de keizer een grote naar voren kijkende vijfklauwige draak op borst, schouders en rug op een gele ondergrond. Het lagere gedeelte, de rok, was aan voor en achterzijde gedecoreerd met 9 medaillons met naar voren kijkende 5klauwige draken en verder naar beneden met 2 wandelende draken met een naar voren kijkende draak in het midden.

Dit is waar mijn fragment van afkomstig is; de rechter voorzijde of linker achterzijde van een keizerlijk statie gewaad uit het begin van de 18de eeuw.

Maar hoe komt zoiets in Tibet terecht?

Mijn gehele collectie textiel fragmenten vormt een herinnering aan de verschijnselen tribuutbetalingen of diplomatieke giften: om vrede en rust in zijn achtertuinen te behouden betaalde Peking de grensvolkeren voor hun loyaliteit en vriendschap. Een deel van deze geschenken bestond steevast uit zijden stoffen, zeer gewaardeerd door de Mongolen in het noorden en de Tibetanen in het westen.

Zomaar een zijden stof maakt nog geen keizerlijke stof; we bevinden ons hier in een bijzonder tijdsgewricht waarin de banden tussen de Verboden Stad en de Potala in Lhasa zeer nauw waren.

Wat was er aan de hand?

In een periode vol politieke spanningen en intriges valt in 1717 een Mongoolse vorst Tibet binnen, verovert Lhasa, plundert het Potala paleis en vestigt een schrikbewind.

Peking wordt om hulp gevraagd en in 1720 stuurt keizer Kangxi 2000 ruiters om Lhasa te ontzetten en de 7de dalai lama te installeren op de troon.

In de jaren direct daarna zullen de diplomatieke contacten tussen Lhasa en Peking intens zijn geweest.

Mijn keizerlijk fragmentje textiel moet ergens rond 1725 zijn uitgewisseld, hetzij geschonken in de Verboden Stad aan een hoge Tibetaanse delegatie, hetzij door een Chinese delegatie naar Lhasa gebracht. Niet als compleet gewaad maar als geweven en nog niet versneden stof uit de keizerlijke pakhuizen in de Verboden Stad. In de tijden daarna is het verknipt tot dit fragment overbleef, een naar yakboter stinkende rituele doek, ooit bedoeld om een keizer te kleden.....

Yongzheng's statiegewaad en portret, collectie Verboden Stad